

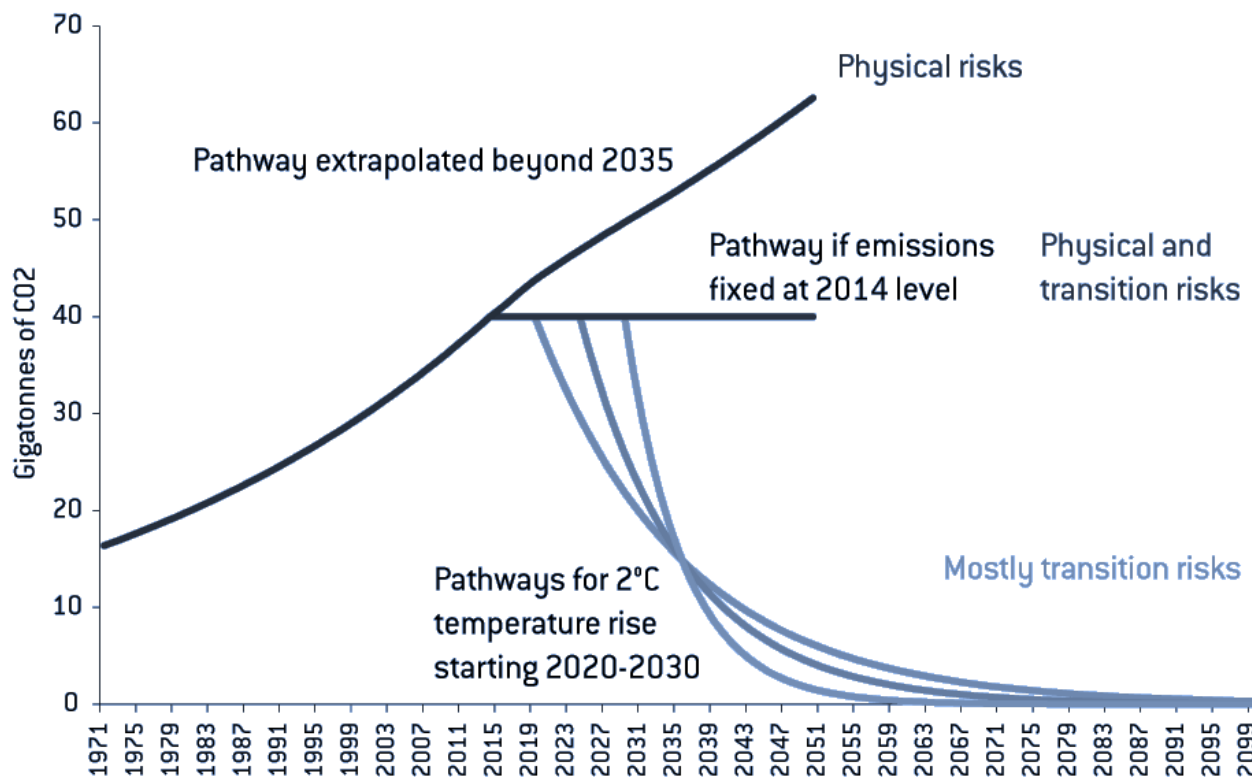
De beheersing van klimaatrisico's in de praktijk

6 maart 2018

Ridzert van der Zee

Aan welke CO₂ gerelateerde financiële risico's is uw beleggingsportefeuille blootgesteld?

Impact van energietransitie op een beleggingsportefeuille

- *Welke beleggingen worden financieel geraakt in mijn portefeuille door de transitie?*
- *Wat zijn bepalende factoren bij het bepalen van de impact voor verschillende assets?*
- *Hoe maak ik deze factoren/risico's inzichtelijk en hoe kan ik hier op acteren?*

Carbon Risk Scan

- In opdracht van Duitse overheid (UBA):
ontwikkeling carbon stress test voor financiële instellingen

CO2 quickscan Upload Results Portfolio Results Mort. per construction date Results Loans per sector Results Bonds per sector Results Equity per sector Results Sovereigns per Country Download

Choose xlsx file
Browse... Portfolio input.xlsx
Upload complete

Subsector	Loans_allocation	Loans_LGD	Bonds_allocation	Bonds_LGD	Equity_allocation	Equity_PD	Adaptability_score	C
Animal production	0.0000	0.3	0.000000	0.4	0.0000	2.504070e-04	0.631	
Mining of coal and lignite	0.0000	0.3	0.000025	0.4	0.0001	7.347150e-04	0.104	
Manufacture of food products	0.0000	0.3	0.005500	0.4	0.0172	2.518399e-04	0.064	
Manufacture of food products	0.0000	0.3	0.022450	0.4	0.0508	2.597031e-04	0.155	
Manufacture of dairy products	0.0000	0.3	0.005500	0.4	0.0172	1.432919e-06	0.142	
Manufacture paper and paper products	0.0000	0.3	0.000200	0.4	0.0008	3.998625e-06	0.171	
Manufacture chemicals	0.0984	0.3	0.057825	0.4	0.0241	1.123484e-04	0.068	
Manufacture glass	0.0000	0.3	0.000175	0.4	0.0007	1.981714e-06	0.231	
Manufacture cement, lime and plaster	0.0108	0.3	0.006525	0.4	0.0033	3.863524e-05	0.232	
Manufacture of	0.0170	0.3	0.010100	0.4	0.0064	0.816410e-04	0.140	

Showing 1 to 26 of 26 entries

- ⇒ Kwantificering van CO₂ gerelateerde financiële risico's voor gehele beleggingsportefeuille
- ⇒ Tool voor integratie van CO₂ doelstellingen in financieel risico management

Verschillende factoren hebben verschillende impact op typen assets

factoren

kosten

vraag

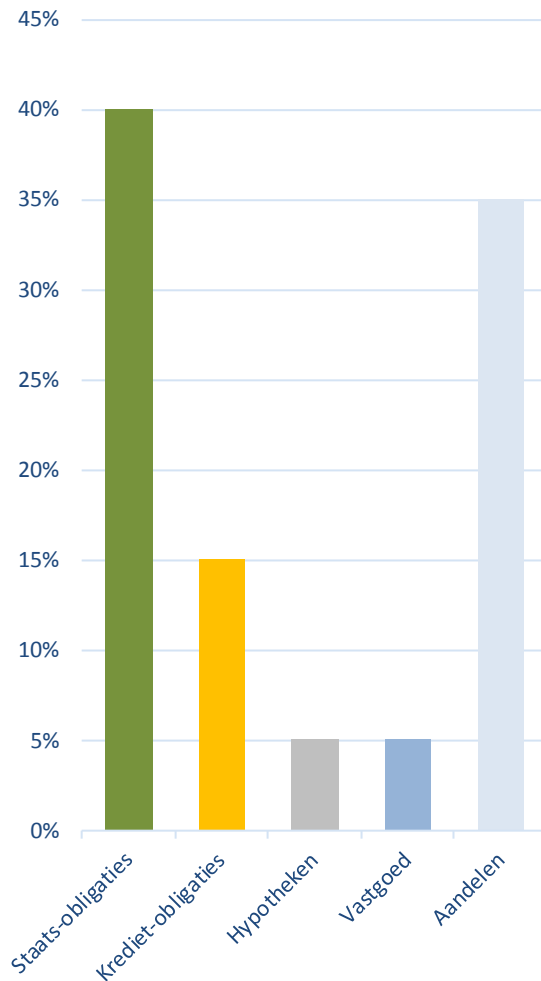

balans

Energielabels

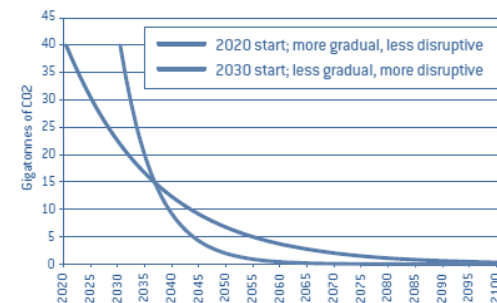
allocatie

tijdspanne

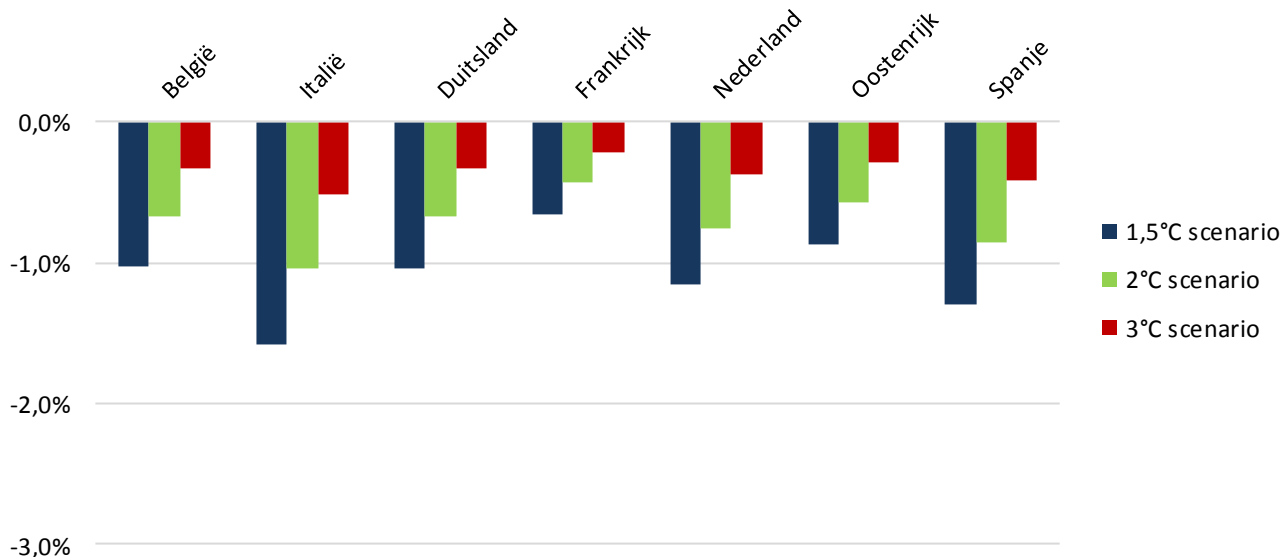
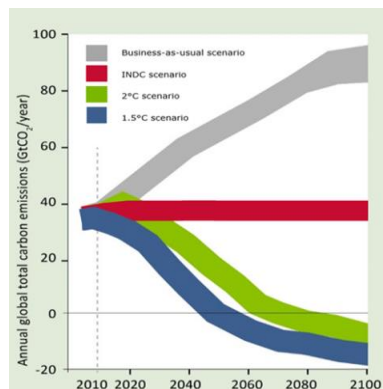

Transition pathways to stay within a 2°C global temperature rise

Indicatie impact transitie scenario's op portefeuille

- Europese staatsobligaties

Op een staatsobligatie portefeuille (van een gemiddeld pensioenfonds) is de impact:

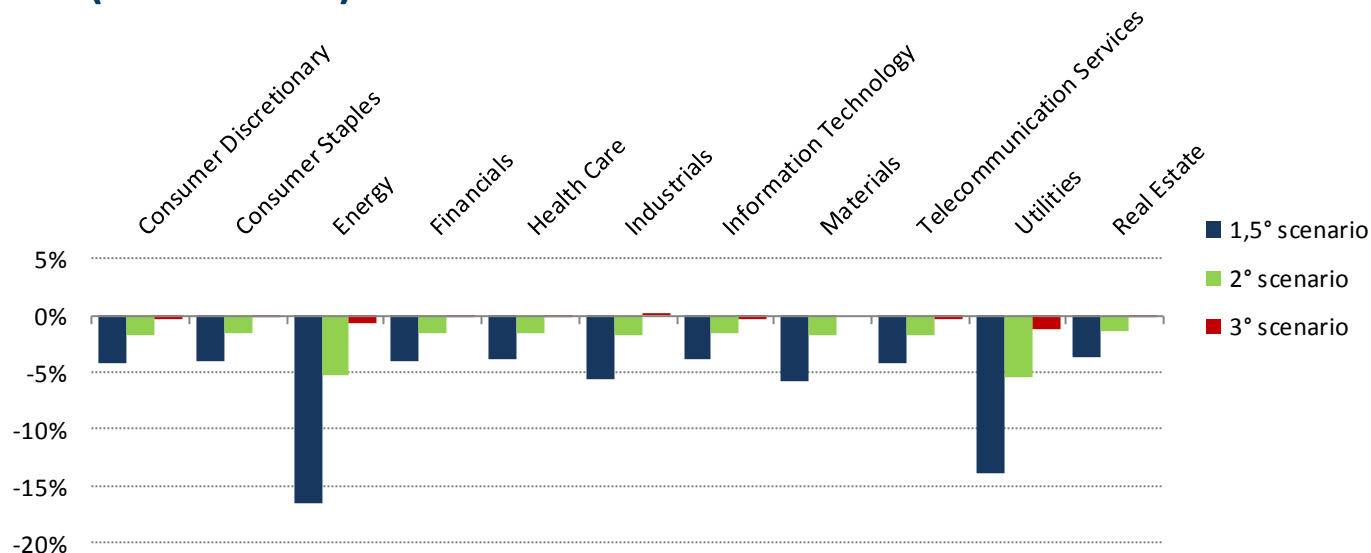
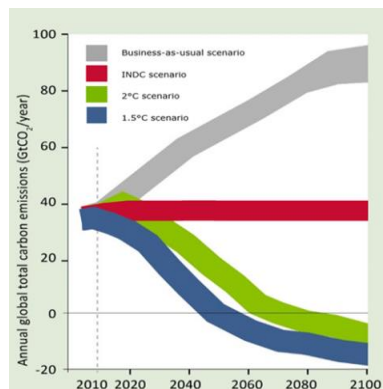
- ongeveer **-0,4%** in het (huidige pad) 3°- 4°C scenario
- ongeveer **-0,7%** in het (overeengekomen) 2°C scenario
- ongeveer **-1,1%** in het (gewenste) 1,5°C scenario

Voornaamste factoren die bepalend zijn voor de impact:

- Afhangelijkheid van fossiele brandstoffen/kosten transitie
- Credit rating

Indicatie impact transitie scenario's op portefeuille

- Aandelenportefeuille (MSCI World)

Op een aandelen portefeuille (MSCI Wereld) is de impact:

- ongeveer **-0,3%** in het (huidige pad) 3°- 4° C scenario
- ongeveer **-3,0%** in het (overeengekomen) 2° C scenario
- ongeveer **-6,0%** in het (gewenste) 1,5° C scenario

Voornaamste sectoren die geraakt worden in de transitie:

- Energy
- Utilities

Gevoeligheden binnen sectoren: MSCI Europe

- Impact 2°C scenario: gemiddeld per sector en bandbreedte

- Gemiddelde impact op aandelenportefeuille: **-3%**
- Uitschieters binnen sectoren (Energy, Materials en Utilities): **-9%** tot **-14%**

Gevoeligheid voor abrupte transitie: MSCI Europe

- Impact 2°C scenario – verkorten transitie pad naar 5 jaar

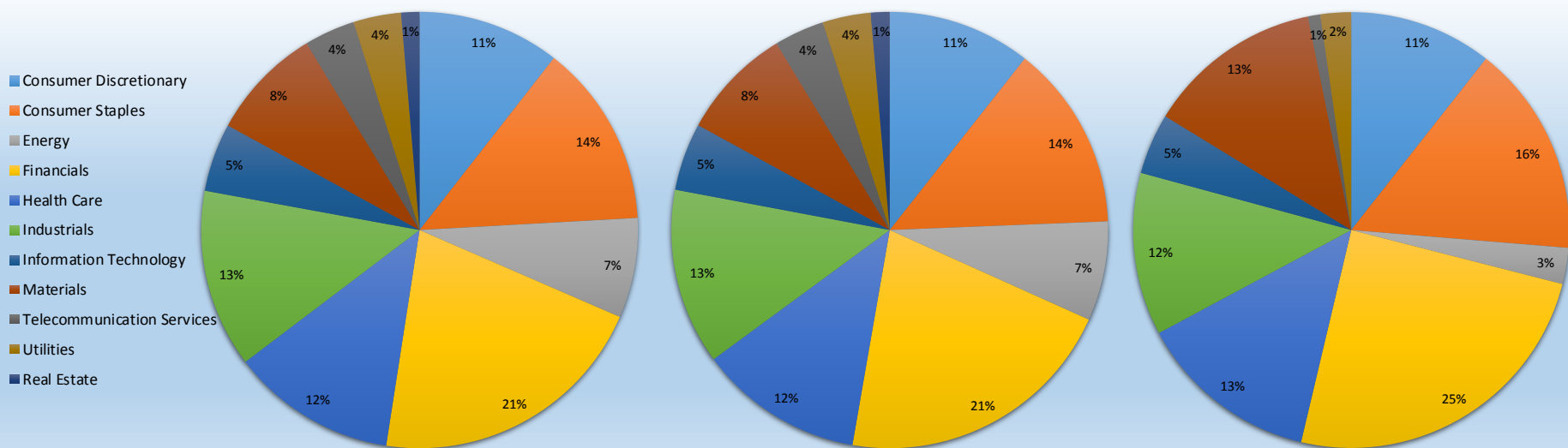
- Gemiddelde impact op portefeuille: van **-3%** naar **-13%**
- Uitschieters binnen sectoren (Energy, Materials en Utilities): **-46%** tot **-70%**

Benchmark

Passief

Actief

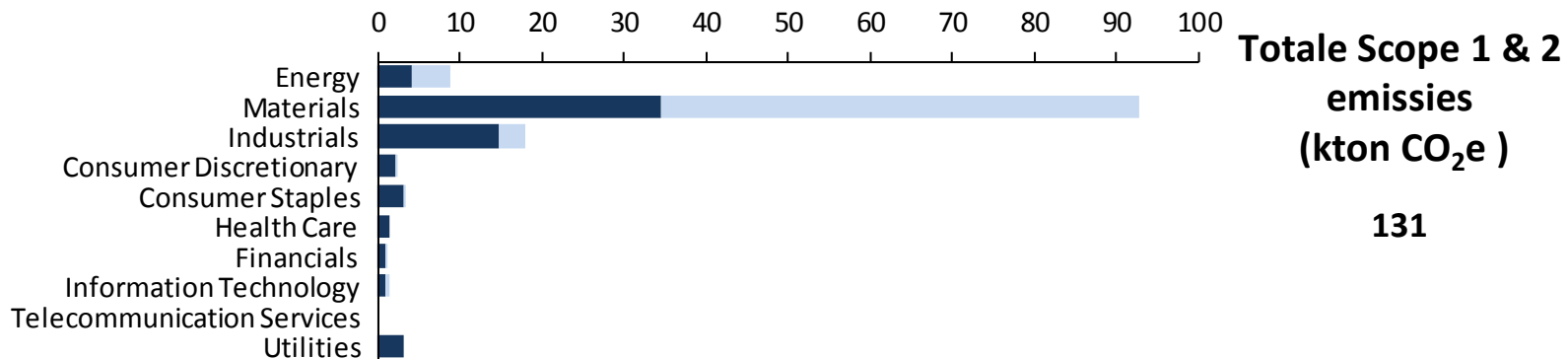

sectoren	gewichten		
	benchmark	passief	actief
Consumer Discretionary	10,5%	10,6%	10,6%
Consumer Staples	13,6%	13,8%	15,7%
Energy	7,4%	7,4%	2,7%
Financials	20,9%	21,0%	24,7%
Health Care	12,2%	12,2%	13,5%
Industrials	13,2%	13,0%	12,1%
Information Technology	5,1%	5,0%	4,5%
Materials	8,4%	8,4%	13,1%
Telecommunication Services	3,8%	3,7%	0,9%
Utilities	3,5%	3,6%	2,3%
Real Estate	1,4%	1,4%	0,0%

	#bedrijven
benchmark (MSCI Europe)	446
passief	428
actief	48

Case: Actief Fonds ⇒ lagere CO₂ emissies

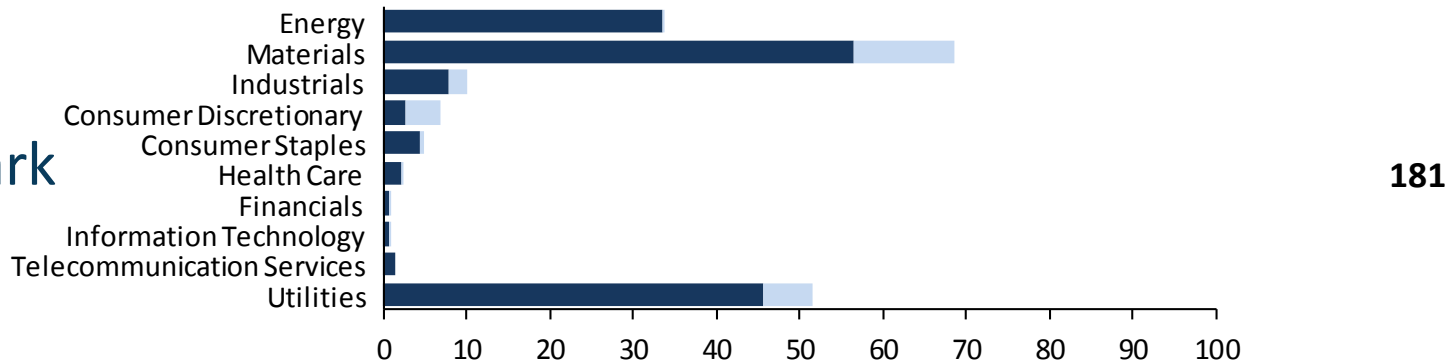
Actief

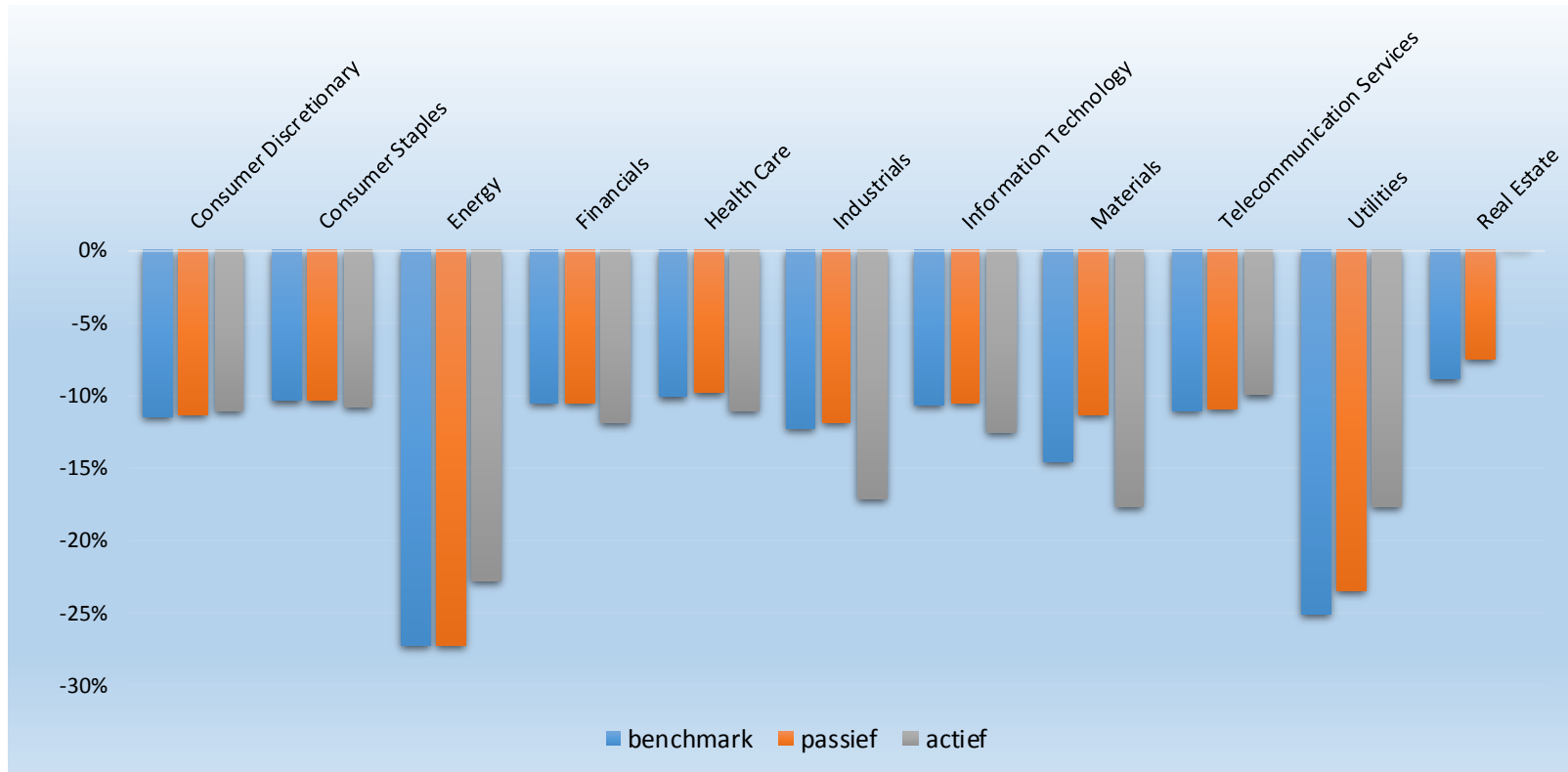
Passief

Benchmark

- Impact 2°C scenario bij abrupte transitie

- Gemiddelde impact op portefeuilles

- Benchmark: **-13,4%**
- Passief: **-12,2%**
- Actief: **-13,2%**

Bevindingen carbon stress-testing

- Versnelde transitie kan leiden tot crisis uitslagen
(binnen sommige sectoren)
  - ⇒ Inzicht in scenario's/transitiepaden is belangrijk bij evaluatie van carbon risk
- Carbon footprint versus financiële impact
  - ⇒ lagere CO₂ uitstoot van een fonds is geen goede indicator voor lagere risico's
  - ⇒ door (keten)afhankelijkheid wordt elke sector geraakt
- Portefeuille constructie
  - ⇒ mogelijkheden actieve / passieve oplossingen groeiende, maar er is nog geen heilige graal voor mitigeren van CO₂ gerelateerde financiële risico's
  - ⇒ CO₂ doelstellingen conflicteren mogelijk met andere (ESG) doelstellingen
- Aan de slag!

Integratie van CO₂ doelstellingen in de beleggingscyclus

